

# 60

## ESTRATÈGIES I PROPOSTES

**per fer front al repte  
alimentaris i educatius  
dels menjadors escolars**

Informe de la jornada  
“Present i futur del Temps Educatiu del Migdia”



**Fundesplai**  
Fundació Catalana de l'Esplai

**Elaboració:** Fundesplai. Abril 2024

Agraïment especial a totes les persones que van participar del debat.

# 01

**PRESENTACIÓ** ..... pàg. 4

# 02

**REPTES** ..... pàg. 10

- I** Superar les barreres i les reticències per a estendre l'alimentació saludable i sostenible als menjadores escolars ..... pàg. 11
- II** Posar en valor l'espai educatiu del migdia i implicar-ne la comunitat educativa i els altres agents ..... pàg. 17
- III** Garantir la sostenibilitat i la viabilitat del menjador escolar ..... pàg. 23
- IV** Participació dels infants ..... pàg. 29

# 03

**APORTACIONS DE LA TAULA DE DEBAT** ..... pàg. 36

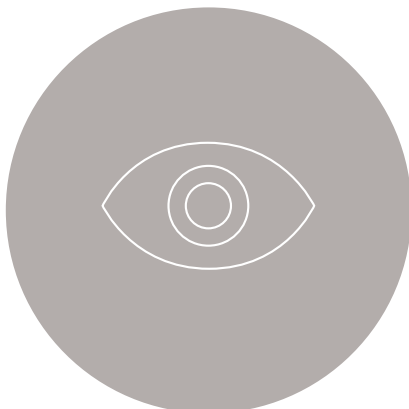
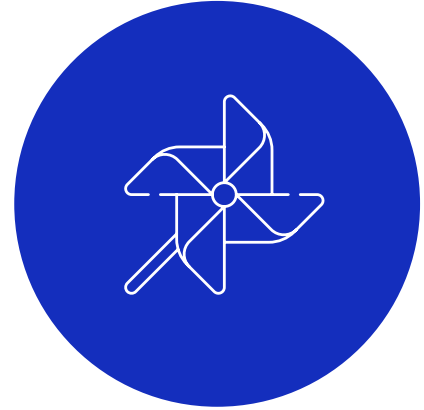
PRESENTACIÓ

01

# CONTEXT

Fundesplai organitzà, el passat 7 de març de 2024 a Centre Esplai (El Prat de Llobregat), la jornada **“PRESENT I FUTUR DEL TEMPS EDUCATIU DEL MIGDIA. Reptes alimentaris i educatius”** amb l'objectiu clar de compartir visions, propostes i estratègies al voltant de tres reptes principals d'aquest àmbit: el reconeixement del seu valor i potencial educatiu, la promoció d'una alimentació i uns hàbits saludables i sostenibles, i la viabilitat i sostenibilitat del servei.

El present document recull una **síntesi de les reflexions i propostes** entorn als reptes del Temps Educatiu del Migdia **generades col·lectivament** per part de les persones participants al llarg de la jornada.



# OBJECTIU DEL DOCUMENT

Compartir les reflexions i les conclusions de la jornada per tal de fer incidència i ajudar les administracions i institucions implicades a **fer un anàlisi acurat de les prioritats i estratègies a desenvolupar al voltant del “Temps Educatiu de Migdia”**.

# PROGRAMA I METODOLOGIA DE LA JORNADA

La Jornada “**PRESENT I FUTUR DEL TEMPS EDUCATIU DEL MIGDIA. Reptes alimentaris i educatius**” va ser impulsada i organitzada per Fundesplai amb la col·laboració del Departament d'Educació, l'Agència Catalana de Salut Pública, la Confederació, ACELLEC i la Universitat de Barcelona.



**El programa de la Jornada es pot consultar en detall a:**

<https://fundesplai.org/informa-t/actualitat/jornada-temps-educatiu-migdia/>

## a Workshops



A la Jornada s'hi va realitzar **4 espais de reflexió i debat** entorns als reptes (Workshops 1,2,3,4) amb la participació, segons interès i motivació, de les persones inscrites.



Cada Workshop va ser presentat i dinamitzat per una **persona amb expertesa** en l'àmbit i comptà amb una relatoria per a recollir les conclusions.



Els i les participants dels workshops van realitzar una dinàmica participativa basada en **identificar les dificultats i les barreres; les experiències d'èxit; i les noves estratègies i accions** a desenvolupar entorn a unes preguntes clau orientatives del debat.



El present document recull les conclusions d'aquests espais.

## b Participació dels infants

Un dels 4 workshops desenvolupats va ser realitzat íntegrament amb **infants i joves de diferents centres educatius** i dinamitzat per l'activista juvenil Francisco Javier Vera i una adolescent representant del Consell Nacional dels Infants i els Adolescents de Catalunya (CNIAC).

Les aportacions, molt rellevants, d'aquest espai de participació infantil es recullen en el present document.



## c Taula rodona



A la Jornada hi va tenir lloc una **taula rodona** amb representants del Departament d'Educació, de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, de les organitzacions i empreses del sector i de representants de famílies.



Les reflexions de la taula es centraren en la identificació dels **principals reptes** des de cada agent, així com els desitjos de transformació i millora.



El present document recull les idees principals aportades en aquest espai.



### d Presentació de la recerca sobre l'impacte educatiu del temps de migdia

A la Jornada s'hi va presentar **les conclusions de la recerca** liderada per un equip d'investigadores de la **Universitat de Barcelona (UB)** **“El temps del migdia: benestar, relacions**

**i aprenentatges”** que analitza les aportacions i el potencial l'impacte educatiu d'aquest espai.

Les conclusions d'aquesta recerca es pot consultar a:

<https://fundesplai.org/recursos/publicacions/recerca-temps-educatiu-del-migdia/>



### e Exposició “Menja, Actua, Impacta”

A la Jornada s'hi va realitzar una visita guiada a l'exposició sobre alimentació saludable i sostenible ubicada a Centre Esplai.

<https://menjaactuaimpacta.org/es/>

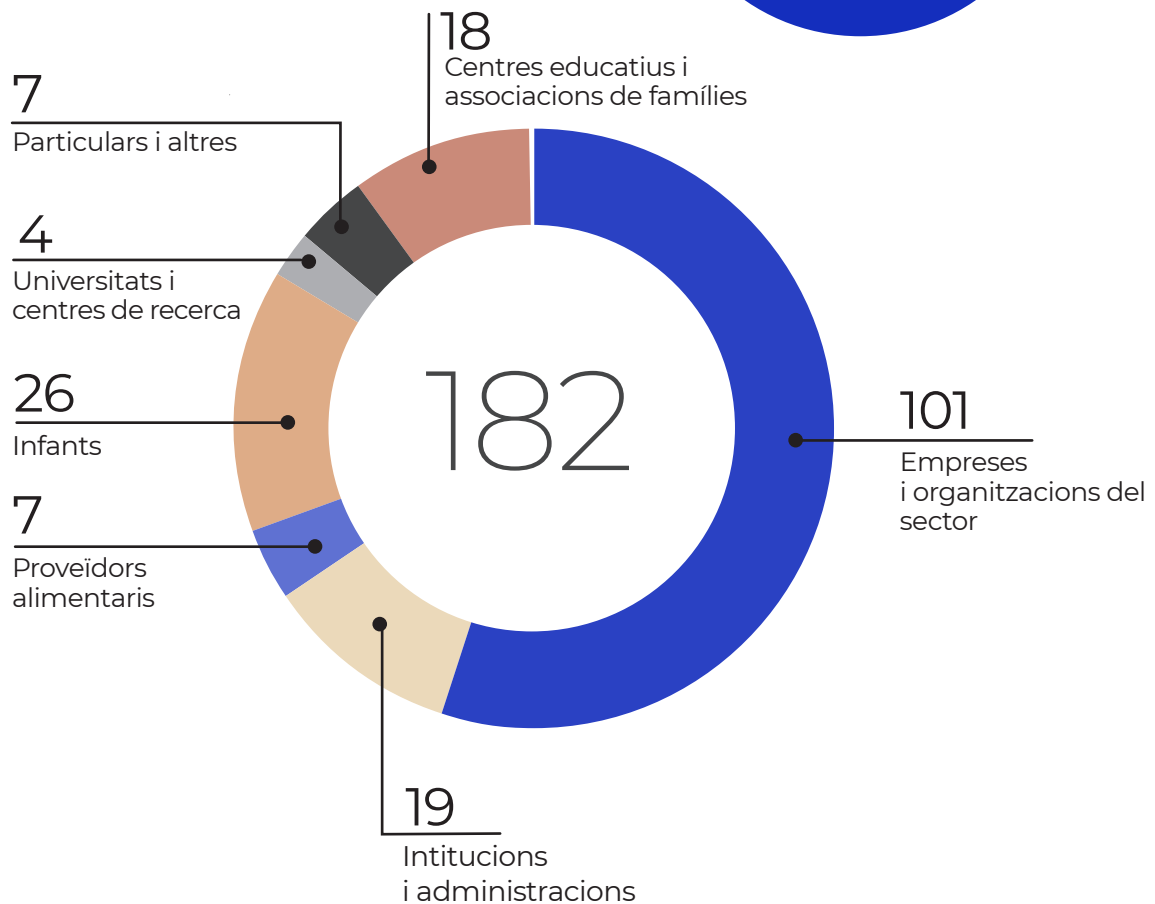






# PARTICIPANTS A LA JORNADA

182  
persones dels  
workshops i de la  
jornada



REPTES

02

# I Superar les barreres i les reticències per a estendre l'alimentació saludable i sostenible als menjadors escolars

## > Dinamització:

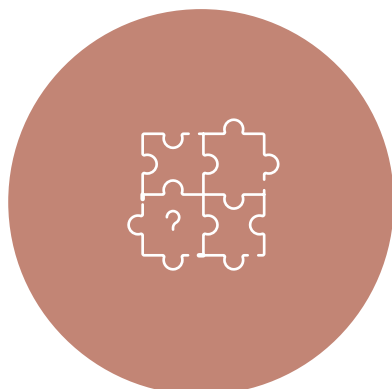
Gemma Salvador. Agència de Salut Pública de Catalunya

A més de garantir una alimentació saludable i ajustada a les necessitats dels infants, és cabdal que el **Temps del Migdia** assumeixi també, un paper significatiu en la **promoció d'un model alimentari saludable i més sostenible**. Aquest objectiu implica una sèrie d'estratègies, com ara incrementar l'ús d'aliments d'origen vegetal, frescos o poc processats en el disseny dels menús, i prioritzar la inclusió d'aliments de temporada, producció local i venda de proximitat.

Tot i que les administracions i les entitats del sector ja fa temps que treballen en aquesta direcció, encara avui es troben amb una quantitat considerable de resistències i dificultats a superar. És essencial abordar aquestes barreres amb un **enfocament col·laboratiu i proactiu** per avançar cap a un sistema alimentari més sostenible i saludable, per als infants i la comunitat en general.



### Qüestions orientatives del debat



- ➔ Com transformem amb èxit els menús seguint els criteris nutricionals i de sostenibilitat de l'Agència de Salut Pública?
- ➔ Com ho treballem amb els infants, les seves famílies i la resta d'agents implicats?
- ➔ Com incorporem els criteris de compra que prioritzin l'alimentació local, de temporada, sostenible i a un preu just?
- ➔ Com alinear i fer compatibles aquests criteris amb els condicionants de les licitacions i la compra pública?



## BARRERES I DIFICULTATS



- ➔ El canvi cap a un model d'alimentació més sostenible i saludable no es pot reduir només a l'àmbit escolar.
- ➔ Els canvis en el hàbits alimentaris sovint es viuen com una imposició.
- ➔ Les propostes actuals de menús que incorporen plats vegetals no agraden massa.
- ➔ Dificultat per fer comprendre a les famílies perquè entenguin la importància de les recomanacions de la ASPCAT.
- ➔ Falta coneixement sobre les recomanacions de l'ASPCAT en l'atenció primària i en els equips de mestres.
- ➔ Els productes de proximitat de vegades suposen un augment del cost, això dificulta l'equilibri financer.





# ESTRATÈGIES I PROPOSTES



## Formar i empoderar

- 1** Impulsar una campanya de sensibilització sobre alimentació saludable i sostenible dirigida a tota la ciutadania.
- 2** Formar i sensibilitzar els equips de cuina i monitoratge sobre les recomanacions de l'ASPCAT i com portar-les a terme.
- 3** Informar i conscienciar les famílies. Assemblees informatives a famílies del programa PREME.
- 4** Formar els infants, per exemple, a través de tallers de cuina on aprenguin a elaborar receptes saludables i sostenibles.
- 5** Utilitzar la web de l'escola per explicar les recomanacions de l'ASPCAT i per fer comunicacions al voltant de l'alimentació saludable i sostenible.



## Suport econòmic i tècnic

- 6 Dotar de pressupost campanyes de sensibilització i formació per a les entitats que gestionen el temps educatiu del migdia. Les administracions han de poder dedicar el pressupost necessari per reforçar el model d'alimentació saludable i sostenible.
- 7 Establir els recursos econòmics necessaris per tal que les famílies puguin accedir a un temps del migdia de qualitat. Basat en un menú saludable i sostenible, amb equips ben remunerats i ratis adequades.
- 8 Treball conjunt i participació de tots els agents implicats:
  - ➔ Escola: incorporant l'alimentació al currículum escolar.
  - ➔ AFA's impulsant el model de canvi d'alimentació.
  - ➔ Entitats gestores implementant tallers amb les famílies.
  - ➔ Infants participant de forma activa del nou model alimentari per opinar i aportar com els principals protagonistes d'aquest temps educatiu.



## Legislar i acompanyar

- 9 Impulsar el canvi del model saludable i sostenible d'alimentació en els menjadors escolars.
- 10 Dissenyar i implantar una estratègia de transició i acompanyament cap al nou model d'alimentació escolar.





## Avaluacions contínues i cura del malbaratament alimentari

- 11 Valorar el grau de satisfacció dels menús. Les entitats que gestionen aquest servei haurien d'estar obligades a fer una valoració amb els infants per a la millora constant.
- 12 Valorar les accions implementades per a reduir el malbaratament alimentari.



## Fer atractiu el canvi de model alimentari

- 13 Fer menús amb criteris de salut i sostenibilitat, atractius i renovats.
- 14 Fer participar els infants de l'elaboració de les noves receptes a partir de tallers educatius.





## II

## Posar en valor l'espai educatiu del migdia i implicar-ne la comunitat educativa i els altres agents

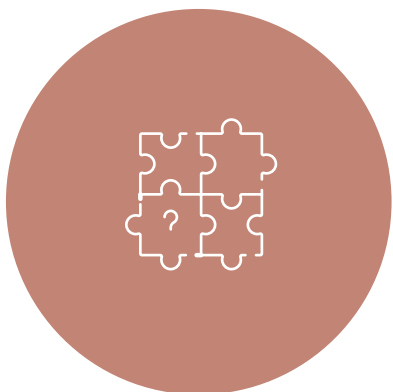
### > Dinamització:

Ana Maria Novella. Universitat de Barcelona

Més de la meitat dels nens i nenes d'entre els 3 i 12 anys acudeixen al menjador escolar per a gaudir de l'àpat més important del dia. Cal tenir present que al llarg d'un curs escolar, un infant pot passar aproximadament **450 hores al menjador escolar**, el que representa un considerable 30% del temps escolar total. Aquestes hores, malgrat no ser lectives, lluny de ser insignificants, són una part crucial de l'experiència educativa global.

Quan el **menjador escolar** no descuida la seva vessant educativa i **s'imbrica de manera efectiva en un projecte pedagògic alineat amb els valors i objectius de l'escola i la comunitat educativa**, deixa de ser simplement un servei de menjars per a **esdevenir el Temps Educatiu del Migdia**, convertint-se en un **element essencial per al desenvolupament integral dels nens i les nenes**. Un temps on els infants poden reforçar competències socials, explorar interessos personals i aprendre de manera activa en un entorn educatiu menys estructurat.

## REPTES



### Qüestions orientatives del debat

- Quines metodologies i continguts esdevenen oportunitats d'aprenentatge en aquest temps educatiu i com les articulem?
- Quines competències i habilitats enforçeix?
- Quin rol actiu haurien de jugar els infants i com podem fomentar la seva participació?
- Quines estratègies fomenten la implicació de la comunitat educativa i els altres agents?
- Quines estratègies i models de gestió fomenten un temps educatiu de qualitat?





## BARRERES I DIFICULTATS

- Desconnexió entre el projecte educatiu de centre i el projecte del Temps del Migdia.
- Manca de reconeixement social per part de la comunitat educativa dels equips de migdia.
- Recursos humans, formatius i materials insuficients.
- Infraestructures poc adequades a les necessitats i interessos dels infants.
- Propostes pedagògiques poc permeables a la participació activa dels infants.





# ESTRATÈGIES I PROPOSTES

## Coreponsabilitat i coherència pedagògica



**15** Integrar el projecte del Temps Educatiu del Migdia en el projecte educatiu de l'escola.

**16** Garantir la inclusió de tots els nens i nenes. Assegurar la continuïtat dels recursos i l'acompanyament psicopedagògic dels infants amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu per afavorir-ne l'atenció i l'aprenentatge en condicions d'equitat.

**17** Articular canals de comunicació efectius amb les famílies que generin vincle i reconeixement tant del valor educatiu de l'espai com de la tasca dels i les professionals que intervenen. Animar-les a entrar al menjador.

**18** Desenvolupar programes educatius que posin èmfasi en aspectes curriculars propis de l'espai del migdia: salut i aliments, malbaratament alimentari, sostenibilitat, etc.

**19** Ser presents i participar dels Consells Escolars.



## Participació activa de la infància

- 20** Desenvolupar metodologies i propostes que fomentin la participació real i activa dels nens i les nenes en tots els espais del menjador: projectes d'autonomia, co-disseny dels menús, coorganitzar les activitats de lleure, etc.
- 21** Institucionalització de mecanismes per a vehicular la seva veu com les assemblees, les comissions o els consells d'infants.



## Acompanyar el canvi alimentari

- 22** Fer pedagogia amb els infants sobre els aliments que mengen, el seu origen, els beneficis per a la salut, els recursos emprats, etc.
- 23** Cercar complicitats i estendre les recomanacions alimentàries del Departament de Salut a d'altres espais.





### Millorar les infraestructures

- 24** Habilitar l'espai i el mobiliari a les necessitats dels infants. Fer-lo compatible amb el foment de la conversa i les relacions socials.
- 25** Aconseguir major versatilitat en els usos dels espais interiors i exteriors tal com reclamen els nens i les nenes: zones esportives, patis més verds, poder dinar a l'exterior, espais de calma, de lectura.
- 26** Infraestructures compatibles amb els projectes d'autonomia: servir-se sol/a, estris adequats, neteja, etc.



### Sumar esforços

- 27** Seguir treballant per obtenir major reconeixement educatiu i social del Temps del Migdia i de l'àmbit de l'educació en el lleure en general.
- 28** Posar en valor el projecte educatiu per damunt de la visió econòmica.
- 29** Millorar les condicions laborals i salarials dels equips. Formació i remuneració de les hores indirectes com a element important.

## III

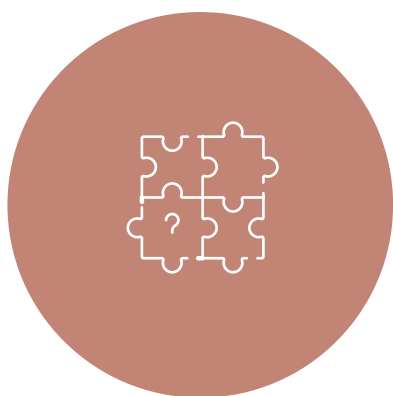
## Garantir la sostenibilitat i la viabilitat del menjador escolar

### > Dinamització:

Héctor Pinotti. Director d'Escolai Lleure de la Fundació Pere Tarrés

Per afrontar amb èxit el repte de la sostenibilitat i la viabilitat dels menjadors escolars, és necessari implementar una sèrie d'estratègies que abordin tant **els aspectes nutricionals** com els **educatius** i que **garanteixin la igualtat d'accés al servei per a tots els infants**, independentment del seu origen socioeconòmic.

La complexitat de la gestió d'un menjador o les fluctuacions en els preus dels aliments, són algunes de les barreres que, junt amb la manca d'un marc establert en els models de contractació que prioritzi el projecte educatiu per damunt dels costos, poden comprometre la qualitat i la viabilitat del servei. En aquest sentit, **calen acords i polítiques que donin suport a la importància de proporcionar un entorn alimentari saludable i educatiu** en termes de qualitat, garantint al mateix temps la sostenibilitat financera dels menjadors escolars.



### Qüestions orientatives del debat

- ➔ Com podem avançar cap a un model de contractació no basat en el preu i que respongui a la realitat de cada centre?
- ➔ Com fem viable econòmicament el menjador garantint una qualitat educativa i una alimentació saludable i sostenible?
- ➔ Com podem avançar cap a la universalització del servei?



# BARRERES I DIFICULTATS



- ➔ Partides econòmiques insuficients per donar resposta als aspectes descrits anteriorment.
- ➔ Falten beques per poder donar resposta a la totalitat dels infants que viuen al llindar de la pobresa. A més, l'administració incompleix el termini del pagament de les mateixes.
- ➔ Els processos licitadors d'alguns serveis de menjador motiven a la baixada de preu. Això impacta directament en la qualitat del servei.
- ➔ No hi ha seguiment per comprovar que tot allò que es descriu en el projecte escrit que presenten les entitats en les licitacions, s'estigui fent.
- ➔ L'estudi econòmic del servei sovint no inclou les inversions a fer, especialment a la cuina, ja que aquestes despeses poden ser elevades.
- ➔ L'acord marc encara avui no és una realitat i actualment genera dubtes en el sector.
- ➔ El model actual no dona resposta als i les joves que cursen secundària.





# ESTRATÈGIES I PROPOSTES



## Universalitat i Legislació

- 30** Avançar cap a la universalitat i accessibilitat del menjador escolar, ja que, en tant és un espai educatiu, hauria d'estar garantit com un dret per a tots els infants. Assegurar aquest espai en tota la franja d'educació obligatòria, infantil, primària i secundària.
- 31** Actualitzar el decret de menjadors per acabar amb les limitacions que té l'actual decret.



## Sistema de beques

- 32** Millorar el sistema de beques, dotar amb més recursos econòmics, i fer que aquestes s'adaptin a la realitat de cada municipi i escola.
- 33** Millorar el sistema de pagament de les beques que sovint és convertit en una dificultat greu i pot comprometre la viabilitat de la gestió per part de l'entitat.



## Transparència en la qualitat i costos del servei

- 34** Facilitar més dades sobre com es construeix el preu públic del menjador escolar: desglossar les parts que el componen, per fer-ho significatiu a la ciutadania.
- 35** Assessorar i acompanyar els processos de contractació de les AFA's per a esdevenir espai de participació per part de la comunitat educativa.
- 36** Fer seguiment i control de l'activitat amb plans avaluatius.



## Processos licitadors i homologacions

- 37** Reformular el procés de licitació del temps educatiu del migdia, valorant el projecte educatiu i de gestió i que aquest sigui l'element decisor. Evitar que es continuï valorant com element principal l'oferta econòmica.
- 38** Estudiar vies de tarificació i concertació social com a models de gestió.
- 39** Incorporar els costos de les inversions a fer i destinar la partida econòmica per canons i inversions pel que toca.
- 40** Posar en marxa un acord marc per establir les condicions de l'homologació d'empreses per poder prestar el servei del temps educatiu del migdia on es prioritzï la qualitat i l'atenció educativa per damunt del preu.
- 41** Homologar als proveïdors per factor tècnics no basats en el preu final.



## Necessitats Específiques de Suport Educatiu

- 42** Incorporar recursos econòmics complementaris pels infants que tenen necessitats específiques de suport educatiu.



## Dret a l'alimentació saludable a secundària

- 43** Donar resposta a les necessitats dels nois i noies de secundària, especialment dels que es troben en situació de vulnerabilitat. El menjador assegura l'àpat del migdia i l'atenció educativa a les tardes lliures.



## Seguiment i control de la qualitat dels serveis

- 44** Cal millorar el seguiment i control de l'activitat amb plans avaluadors de seguiment que ajudin a garantir la qualitat del servei educatiu.



## Condicions laborals de les persones treballadores

- 45** Millorar el conveni de lleure i sou de les persones treballadores del servei del temps educatiu del migdia.

## IV Participació dels infants

### > Dinamització:

Francisco Javier Vera. Adolescent activista.

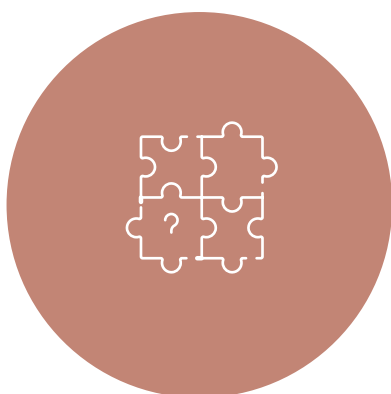
Erin Jalencas. Consell Nacional dels Infants i Adolescents de Catalunya.

Tal com reconeix la Convenció dels Drets de l'Infant (ONU 1989, articles 12-17), **els infants i adolescents tenen dret a participar en tots els àmbits i moments de la seva vida**. El temps del migdia representa un oportunitat més per a practicar tota una sèrie de competències i habilitats relacionades amb l'exercici dels valors de la ciutadania i la democràcia. La participació, a més a més, influeix positivament en la convivència i el benestar dels nens i nenes.

El temps del migdia es transforma en un espai veritablement participatiu quan **els adults mantenen una actitud d'escolta activa i respecte**. Quan s'aconsegueix que cada infant sigui protagonista durant tot l'àpat i pot decidir la quantitat de menjar que necessita. Quan s'autogestionen les activitats i projectes i acorden els càrrecs i les responsabilitats. I quan s'incorporen assemblees, comissions o consells que són espais destinats específicament a vehicular la seva veu i propostes.



## Qüestions orientatives del debat



- ➔ Com volem el menjador escolar?
- ➔ Com volem menjar?
- ➔ Què hi volem fer?

# BARRERES I DIFICULTATS



- ➔ El poc temps que hi ha per menjar i per fer els càrrecs de parar i desparar.
- ➔ El soroll.
- ➔ El tracte que tenen de vegades alguns monitors i les monitores envers nosaltres.
- ➔ No poder portar gorra o caputxa, ens agradaria poder decidir com vestim.

- ➔ El menú. Tenim molta més verdura del que ens agradaria. Han reduït la carn, el iogurt i els hidrats de carboni i fan barreges estranyes (pasta amb bròquil)
- ➔ De vegades, la manca de neteja dels espais.
- ➔ No ens agraden les racions que ens posen, de vegades és poc i de vegades massa.
- ➔ Pocs espais verds i a l'aire lliure a l'escola.





# ESTRATÈGIES I PROPOSTES



## Espai de l'àpat

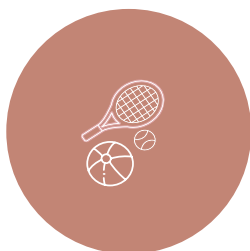
- 46** Disposar de cuina pròpia a l'escola.
- 47** Dedicar més temps a poder realitzar les tasques de parlar i desparar la taula.
- 48** Poder triar amb qui vols dinar.
- 49** Donar l'oportunitat de triar i distribuir les taules segons els grups que es formin.
- 50** Racionar el menjar de manera autogestionada.
- 51** Més varietat de halal o dietes d'altres cultures.



## Temps del lleure

- 52** Tenir espais de tranquil·litat i espais verds a l'aire lliure.
- 53** Poder fer gimcanes i activitats amb infants d'altres cursos.
- 54** Poder decidir i organitzar les activitats.
- 55** Més activitats esportives, però no ocupar tota la pista en una mateixa d'activitat esportiva.





## Espais i recursos

- 56** Més monitors i monitores per fer més activitats en espais diferents.
- 57** Més ventilació als menjadors, sobretot a l'estiu.
- 58** Posar més ombres, tendals als patis, sobretot a l'estiu
- 59** Diversitat de material esportiu: frisbees, pilotes, raquetes, etc.
- 60** Reposar el material trencat.



# ELS INFANTS PROPOSEN **8 "INGREDIENTS"** FONAMENTALS PER AL TEMPS EDUCATIU DEL MIGDIA

	Espais per desconnectar i estar més tranquils/es		Més espais naturals i a l'aire lliure
	Tenir cuina pròpia a totes les escoles		Elements de regulació de temperatura: toldos, arbres, més ombres... (estiu)
	Més monitoratge i material renovat		Infants amb reposabilitats. Autogestió
	Tenir un hotel d'insectes i altres activitats interessants per nosaltres		Menjar saludable i sostenible. Més variat i quantitats equilibrades, per edats

Diapositiva creada pels infants i projectada durant la jornada.



APORTACIONES DE LA  
TAULA DE DEBAT

03



# IDENTIFICACIÓ DELS PRINCIPALS REPTES I PERSPECTIVES DES DE CADA AGENT



- Cal trobar la fórmula que ens permeti tenir el model menjador que tots volem: un menjador educatiu, 100% alineat amb el projecte educatiu de centre i connectat amb tota la comunitat. Un espai que afavoreixi la millora de les competències de l'alumnat.
- Posar en valor el paper que pot jugar l'espai de lleure educatiu del migdia en el rescat i l'aprenentatge de la llengua catalana.
- Pel que fa a la part administrativa, atesa la normativa actual, aconseguir fer una gestió del menjador el més transparent, flexible i participativa possible, amb la col·laboració de les famílies. I viable econòmicament.
- Tenir un menjador que serveixi per a tothom. Inclusiu. Que els ajuts de menjador arribin a tothom. Parlar de bonificacions i no només d'ajuts per tal d'arribar tan lluny com es pugui.
- Gairebé els 200 milions que es destinen als menjadors no són suficients. És un repte per a l'administració i com a país, garantir que el menjador sigui per a tota la ciutadania, especialment per als infants amb més necessitats.



**Carme  
Meléndez**

Subdirectora General  
Gestió de Serveis  
a la Comunitat  
i Beques de  
la Generalitat



### Ana Bocio

Subdirectora General de Promoció de la Salut de l'Agència de Salut Pública de Catalunya

- Posar en valor la vida quotidiana. La salut es crea en el dia a dia i en tots els espais on creixem, ens relacionem, juguem. L'espai de menjador i de lleure educatiu ha de ser també un espai on fomentem la salut dels infants i adolescents.
- Entenem el menjador com un espai d'educació per a la salut. A través del Programa Revisió de Menús Escolars (PREME), impulsat des de l'any 2006, s'aposta per fer un treball transversal amb totes les persones expertes en l'alimentació saludable i sostenible, així com les entitats i els centres educatius, per poder millorar l'oferta alimentària i l'acompanyament a l'espai escolar.
- Continuar millorant l'oferta de la qualitat alimentària perquè s'apropi a les recomanacions nutricionals que s'han fet al llarg de 17 anys de promoció del PREME.
- Mantenir els nivells de seguretat alimentària i d'oferir aliments saludables, segurs i sostenibles. Mantenir l'oferta alimentària en la diversitat.
- Millorar el grau d'acceptació dels àpats per part de tots els comensals i afavorir la seva participació en el procés.
- Millorar l'oferta gastronòmica i que aquesta cobreixi les necessitats de tots els nens i nenes.
- Ajudar a prendre consciència del valor dels aliments, aprenent sobre l'estacionalitat dels aliments, la producció local, la sostenibilitat, el malbaratament, etc.
- Vetllar per l'equitat d'accés a una alimentació de qualitat als centres educatius.



### Núria Valero

AFA Joan Maragall  
i Coordinadora  
de comissions de  
gènere, coeducació i  
feminismes de les AFES  
de les escoles públiques  
de Sant Cugat



### Alba Roca

Presidenta de l'AFA  
Escola 30 Passos  
de Barcelona

- Cal campanyes de sensibilització i divulgació del valor del lleure educatiu dins i fora de la comunitat educativa, especialment dirigides a les famílies i el professorat. Ajudar a trobar les sinèrgies entre el lectiu i el migdia per afavorir l'educació i l'atenció de l'infant.
- L'espai del migdia és un espai fantàstic per a educar ciutadans i ciutadanes del món. Les relacions entre iguals són més intenses i lliures el que suposa una molt bona oportunitat per incidir en temes tan punyets com l'assetjament.
- L'espai del migdia té un caràcter polièdric que el fa molt complex. Més enllà dels grans blocs: infants, lleure, alimentació i les famílies, hi ha unes implicacions estructurals que s'estenen més enllà del precís moment en què té lloc l'espai del migdia però que s'hi intervenim milloren exponencialment.
- El primer, l'emergència climàtica dins de l'alimentació.
- El segon, la necessitat que l'administració pública es coresponsabilitzi del cost del servei perquè l'espai del migdia sigui inclusiu, universal, accessible, coeducatiu i que ens permeti complir amb el que l'emergència climàtica ens imposa.
- El tercer té a veure amb la responsabilitat social enfront de qui es fa càrrec dels infants Cal que la feina del monitoratge tingui el mateix valor que la transcendència del que fan: que és tenir cura dels infants i participar de la seva educació. Implica formació: a més de la bàsica, en aprendre a posar límits, en comunicació respectuosa, en detecció i prevenció d'abusos, etc. És una qüestió de responsabilitat pública que implica la revalorització de les feines de cura.
- El fet que l'administració pugui arribar a declarar que l'espai del migdia és un espai educatiu pressuposa la necessitat d'aportant recursos addicionals.



### Pep Montes

Gerent  
d'ACELLEC-Associació  
Catalana d'Empreses del  
Lleure, l'Educació  
i la Cultura

- Tenir present que el servei del migdia es presti amb caràcter educatiu és en bona mesura un èxit del lleure educatiu. Fa més de 30 anys que petites empreses i entitats van començar a prestar aquest servei quan no hi havia regulació.
- Cal seguir defensant el valor educatiu d'aquest espai perquè no és compartit per tothom. Estem en risc de no ser-ho si les condicions materials i tècniques no acompanyen.
- Cal eines jurídiques i legislatives:
  - Contracció pública pensada i adaptada al tipus de servei que es presta. Per exemple: que els plecs de les licitacions de serveis de menjadors escolars consti com objecte social el servei educatiu.
  - És urgent actualitzar la legislació al voltant de la normativa dels menjadors escolars. L'actual és de l'any 1996.
  - Treballem amb inseguretats jurídiques. AFA's, entitats, escoles... Cal afrontar la dificultat jurídica d'encaixar les diferents formes de contractació del servei.
- El servei del temps del migdia ha d'estar integrat en el sistema educatiu. Majoritàriament no és així. Cal un model educatiu integral que integri tots els elements d'educació que afectin als infants de l'escola.
- Defensar que els professionals del Temps del Migdia formen part de la comunitat educativa. La llei d'educació ho reconeix. Implica ser allí on es prenen decisions. Ser escoltats i consultats quan es prenen mesures.
- Calen espais de trobada i de coordinació perquè les mesures es puguin aplicar amb planificació i temps. Seria necessari una única interlocució dins l'administració pública per poder analitzar i fer seguiment de tots els aspectes que impliquen la gestió del servei (educatiu, alimentari, econòmic, inclusió...). No és raonable que calgui parlar amb quatre administracions generals diferents per parlar d'un mateix servei.



# DESITJOS DE TRANSFORMACIÓ I MILLORA

## Núria Valero

Garantir espais educatius del migdia a secundària.

## Pep Montes

Ser capaços de convertir els acords en realitats i mesures concretes.



## Ana Bocio

Garantir una oferta alimentària saludable, sostenible en totes les etapes educatives obligatòries. Prioritzar aliments de proximitat i estacionals amb un acompanyament dels àpats centrats en els infants i adaptats a cada entorn social i al projecte de centre amb implicació de les famílies.

## Carme Meléndez

Desplegament normatiu, recursos i un nou model de menjador basat en el que ja s'està fent però millorat i creat amb tota la comunitat: infants, famílies, empreses i entitats, centres educatius, etc.

## Alba Roca

Aconseguir que la PREME no sigui una recomanació sinó un punt de partida. Coresponsabilitzar l'administració amb la formació dels equips de monitoratge. Assegurar que el servei de menjador és universal i amb vocació de ser públic (no només en lo assistencial), i que el cost no recaigui només en les famílies.



## ESTRATÈGIES I PROPOSTES

per fer front al reptes alimentaris i educatius dels menjadors escolars



**Fundesplai**  
Fundació Catalana de l'Esplai